
การเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน
บนฐานบัญชีครัวเรือนเพื่อท้องถิ่น
(Community Learning Process by Participation
in Doing Household Accounting)

ปิยฉัตร ทองแพง¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อบูรณาการการเรียนรู้การวิจัย และบริการวิชาการสาขา การบัญชี คณะบริหารธุรกิจและการบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ มีขอบเขตการวิจัยด้าน ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ จำนวนประชากรที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล เป้าะ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 20 ครัวเรือนของหมู่บ้านหมากยางเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ ผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่าชุมชนให้ความร่วมมือในการอบรมการจัดทำบัญชีครัวเรือนเป็น อย่างดี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบประเมินความพึงพอใจในการร่วมกิจกรรมการให้บริการ สถิติที่ใช้คือ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ สถิติค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)

ผลการศึกษาพบว่า (1) นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาหลักการบัญชีขั้นต้นมีผลการเรียน ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 65 และมีทักษะด้านการทำบัญชีครัวเรือนเพิ่มขึ้นอยู่ในระดับดี โดยมีค่าระดับ คะแนนเฉลี่ย 2.65 (2) โดยภาพรวมของบ้านหมากยางเหนือ ตำบลเป้าะ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ มีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมบริการวิชาการ ซึ่งมีความพึงพอใจอยู่ในระดับดี มาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.50 ($\bar{X}=4.50, S.D.=0.65$) (3) การมีส่วนร่วมระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบล เป้าะ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ ร่วมสร้างแผนการปฏิบัติงานด้านการบริการวิชาการ สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ (4) ผลการบูรณาการการเรียนรู้การวิจัย และบริการ วิชาการ พบว่ามีกระบวนการถ่ายทอดสู่การเรียนรู้ในลักษณะของการขับเคลื่อนเกิดการเรียนรู้ เชิงสหวิทยาการทางพันธกิจของมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ เพื่อรองรับการเรียนรู้และพัฒนาสู่ กระบวนการเรียนรู้ใหม่เป็นการเสริมสร้างศักยภาพการจัดการเรียนการสอนผ่านชุมชน

คำสำคัญ: กระบวนการเรียนรู้ การมีส่วนร่วม บัญชีครัวเรือน ชุมชนท้องถิ่น

ABSTRACT

This research aims to integrate learning, researching and academic services of Accounting Program, Faculty of Business Administration and Accounting at Sisaket Rajabhat University. The scope of research about populations and samples used in this research was the number of populations who were living in the area of Por Subdistrict Administrative

¹ สาขาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจและการบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ตำบลโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ 33000
อีเมลล์: dr_nanny8080@hotmail.com

Organization, Bueng Bun District, Sisaket Province total 20 households in Mark Yang Nuae Village, Bueng Bun District, Sisaket Province. The researcher concluded that the community has co-operate well in household accounting training. The research tool was evaluation form of satisfaction in participating service activities. The descriptive statistics used in this study were Arithmetic Mean Statistics (\bar{X}) and Standard Deviation (S.D.).

The research results indicated that (1) The students who registered in an introduction to accounting course had passed the education criterion totally 65% and had increased skills of household accounting in good level with the score mean of 2.65. (2) The overall survey results of Mark Yang Nuae Village, Bueng Bun District, Sisaket Province showed satisfaction in setting up academic service activities at a very high level with the mean value of 4.50 (\bar{X} =4.50, S.D.=0.65). (3) Participation between Por Subdistrict Administrative Organization, Bueng Bun District, Sisaket Province had created operation plan of academic service and cooperative network with government agencies. (4) The results of integrating learning, researching and academic service has been found that there were transmitting process of knowledge in term of interdisciplinary learning which is consistent with the obligations of Sisaket Rajabhat University to support learning and development through to the new learning process as well as promoting learning management through community.

Keywords: Learning Process, Participation, Household Accounting, Local Community

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาพุทธศักราช 2542 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 23 ได้กำหนดให้การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา และมาตรา 24 ได้กำหนดให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของจัดกระบวนการเรียนรู้แก่ผู้เรียนโดย (1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน (2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา (3) จัดกิจกรรมให้เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงฝึก

การปฏิบัติให้ทำได้คิดเป็นทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (4) จัดการเรียนรู้โดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา (5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมสื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ (6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นตลอดเวลาทุกสถานที่มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษได้มีระบบและกลไกการพัฒนาสัมฤทธิ์ผลการเรียนตามคุณลักษณะของบัณฑิตซึ่งมีการสำรวจ

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต โดยจะนำผลนี้มาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดผลการศึกษาและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนที่ส่งเสริมทักษะอาชีพและคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมสนับสนุนทรัพยากรทั้งด้านบุคลากร เทคโนโลยีสารสนเทศ และงบประมาณที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิต รวมทั้งระบบและกลไกในการส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมการประชุมวิชาการหรือการนำเสนอผลงานทางวิชาการในที่ประชุมระหว่างสถาบัน หรือที่ประชุมระดับชาติหรือนานาชาติ อีกทั้งกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ศึกษาระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษาที่จัดโดยมหาวิทยาลัย

จากระบบและกลไกข้างต้นทำให้มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของสาขาการบัญชีในการพัฒนากระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ การให้บริการแก่สังคมและการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน การเรียนรู้ของระบบและกลไกก่อให้เกิดกระบวนการเชิงเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการสร้างและถ่ายทอดความรู้ด้านการบัญชีจากผู้เรียนสู่ชุมชน ส่วนชุมชนเองจะได้รับความรู้และเกิดกระบวนการมีส่วนร่วมซึ่งกันและกันนำไปสู่เครือข่ายแห่งการเรียนรู้ ดังนั้นเพื่อการพัฒนาองค์ความรู้ และเชื่อมโยงความรู้กับการบริการจากรายงานการวิจัยของวาริพิน มงคลสมัย(2552) เรื่อง “การจัดการความรู้ทางบัญชีตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง” พบว่า ชุมชนส่วนใหญ่ไม่ได้บันทึกบัญชีครัวเรือน เพราะขาดความเข้าใจในการทำบัญชีครัวเรือน โดยในกระบวนการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ สาขาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจและการบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษจึงเห็นความสำคัญดังกล่าวที่จะส่งเสริมผู้เรียนจากการเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนบนฐานบัญชีครัวเรือนเพื่อท้องถิ่น ซึ่งมีความสอดคล้องกับการวิจัยของวาริพิน มงคลสมัย (2552, บทคัดย่อ) เรื่อง “การจัดการความรู้ทางบัญชี

ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง” พบว่า การจัดทำบัญชีครัวเรือนทำให้ชุมชนลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น และมีเงินออมมากขึ้น

2. จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเพิ่มการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมในการทำบัญชีครัวเรือน
2. เพื่อเพิ่มทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในรายวิชาหลักการบัญชีขั้นต้น

3. ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหาการวิจัยในครั้งนี้เพื่อศึกษาการเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนบนฐานบัญชีครัวเรือนเพื่อท้องถิ่น

2. ขอบเขตของการวิจัยในด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ กลุ่มเกษตรกรที่อยู่ในเขตความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลเปือาะ อำเภอบึงบูรพ์ จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งประกอบด้วย 12 หมู่บ้าน จำนวนรวมทั้งสิ้น 948 ครัวเรือน (ที่มา: สำนักทะเบียนอำเภอบึงบูรพ์, 2557) ผู้วิจัยได้เลือกตัวอย่างที่ไม่ใช่ความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling) ด้วยวิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) หรือแบบใช้วิจารณญาณ (Judgment Sampling) ได้กลุ่มเกษตรกร จำนวน 20 ครัวเรือน ของหมู่บ้านหมากยางเหนือ หมู่ 16 ต.เปือาะ อำเภอบึงบูรพ์ จังหวัดศรีสะเกษ เนื่องจากผู้วิจัยได้พิจารณาเห็นว่าเป็นกลุ่มของเกษตรกรที่ให้ความร่วมมือและสมัครใจในการเข้ามาทำการอบรบการจัดทำบัญชีครัวเรือนเป็นอย่างดี

3. ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนตุลาคม 2556 ถึงเดือนเมษายน 2557 ณ ชุมชนบ้านหมากยางเหนือ ตำบลเปือาะ อำเภอบึงบูรพ์ จังหวัดศรีสะเกษ

4. คำถามในการวิจัย

1. การเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมในการจัดทำบัญชีครัวเรือนมีลักษณะอย่างไร
2. ทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในรายวิชาหลักการบัญชีขั้นต้นเป็นอย่างไร
3. สภาพปัญหาปัจจุบันของการจัดทำบัญชีครัวเรือนของกลุ่มเกษตรกรมีอะไรบ้าง

5. วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ตามวงจรการวิจัยของเคมมิส และแบบแทคคาร์ท (Kemmis & Metaggar, 1992 อ้างถึงในยาใจ พงษ์บริบูรณ์, 2537) เพื่อเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนบนฐานบัญชีครัวเรือนเพื่อท้องถิ่น ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นวางแผน (Planning)

1. ผู้วิจัยได้นำผลจากการจัดการเรียนการสอน รายวิชาหลักการบัญชีขั้นต้น ในปีการศึกษา 2556 และการบริการวิชาการเรื่องการออกแบบฐานเศรษฐกิจพอเพียง มาดำเนินการวางแผนงานร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลเป่าะ อำเภอบึงบอระเพ็ด จังหวัดศรีสะเกษ โดยใช้การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ประกอบด้วยกลุ่มตัวแทนองค์การบริหารส่วนตำบลเป่าะ อำเภอบึงบอระเพ็ด จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 3 คน กลุ่มตัวแทนอาจารย์ประจำ สาขาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจและการบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ จำนวน 3 คน กลุ่มตัวแทนเกษตรกร หมู่บ้านหมากยางเหนือ หมู่ 16 ต.เป่าะ อำเภอบึงบอระเพ็ด จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 3 คน และกลุ่มตัวแทนผู้เรียนรายวิชาหลักการบัญชีขั้นต้น จำนวน 3 คน

2. ประสานงานกับทางองค์การบริหารส่วนตำบลเป่าะ อำเภอบึงบอระเพ็ด จังหวัดศรีสะเกษ เพื่อทำการเลือกชุมชนในเขตความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลเป่าะ อำเภอบึงบอระเพ็ด จังหวัดศรีสะเกษ

3. ผู้วิจัยได้ทำการปฐมนิเทศนักศึกษา ผู้ช่วยวิจัย ผู้สังเกตการณ์ เพื่อที่จะให้ความรู้ ความเข้าใจ ในกิจกรรมการเรียนการสอน รวมถึงการบริการวิชาการ รวมถึงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4. การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยคณาจารย์ผู้สอนรายวิชาหลักการบัญชีขั้นต้น ตำรา เอกสาร และการศึกษาแนวคิดด้านการออกแบบฐานเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือวิจัย ประกอบด้วย (1) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (2) แบบสอบถามความคิดเห็นการให้บริการวิชาการ (3) แบบสังเกตพฤติกรรมการให้บริการวิชาการ

ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติการ (Action)

1. ผู้วิจัยทำการสอนในรายวิชาหลักการบัญชีขั้นต้นเพื่อให้ผู้เรียนได้มีทักษะในเรื่องของการบัญชีครัวเรือนอย่างถูกต้อง

2. เมื่อผู้เรียนผ่านการประเมินผลการเรียนแล้วเสร็จ ผู้วิจัยได้ดำเนินการการเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนบนฐานบัญชีครัวเรือนเพื่อท้องถิ่น โดยนำผู้เรียนออกบริการวิชาการเรื่องการบัญชีครัวเรือน ให้กับเกษตรกรชุมชนหมู่บ้านหมากยางเหนือ หมู่ 16 ต.เป่าะ อำเภอบึงบอระเพ็ด จังหวัดศรีสะเกษ

ขั้นที่ 3 ขั้นสังเกตการณ์ (Observing)

กระบวนการรวบรวมข้อมูลโดยผู้สอน ส่วนผู้เรียนและผู้ช่วยวิจัยทำหน้าที่บันทึกพฤติกรรม การสังเกต และสังเกตพฤติกรรมการให้บริการวิชาการ เพื่อให้ได้ข้อมูลจากการสังเกตของผู้วิจัย

ขั้นที่ 4 ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติการ (Reflecting)

คณะผู้วิจัย, ประธานสาขาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจและการบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ร่วมกับนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป่าะ อำเภอบึงบอระเพ็ด จังหวัดศรีสะเกษ ได้ร่วมประชุมอภิปรายผลที่เกิดขึ้นจากการให้บริการวิชาการเพื่อนำมาปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนโดยมีชุมชนเป็นส่วนร่วม และเพื่อนำไปพัฒนาหลักสูตรให้มีความเหมาะสมกับการบูรณาการการเรียนรู้ การวิจัย

และบริการวิชาการ สาขาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ และการบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือ คือ แบบประเมินความพึงพอใจในการร่วมกิจกรรมการให้บริการวิชาการ สถานที่เก็บรวบรวมข้อมูล ณ บ้านหมากยางเหนือ ตำบลเป้าะ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้รับการสังเกตการณ์การจัดกิจกรรมการให้บริการวิชาการ มาทำการวิเคราะห์ รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ ตามลำดับ ดังนี้

1. ข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูลจากเครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผลการปฏิบัติงาน โดยการวิเคราะห์จำนวนประเภทข้อมูล (Content Analysis) ได้แก่ แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม การให้บริการวิชาการ

2. ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินความพึงพอใจในการร่วมกิจกรรมการให้บริการวิชาการ โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

6. ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนและเครื่องมือสำหรับการเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนบนฐานบัญชีครัวเรือนเพื่อท้องถิ่นตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาหลักการบัญชีขั้นต้นมีผลการเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 65 และมีทักษะด้านการทำบัญชีครัวเรือนเพิ่มขึ้นอยู่ในระดับดี โดยมีค่าระดับคะแนนเฉลี่ย 2.65

2. โดยภาพรวมของบ้านหมากยางเหนือ ตำบลเป้าะ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดศรีสะเกษ มีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมบริการวิชาการ ซึ่งมีความพึงพอใจอยู่ในระดับดีมากโดยมีค่าเฉลี่ย 4.50 (\bar{X} = 4.50, S.D. = 0.65)

3. การมีส่วนร่วมระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลเป้าะ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดศรีสะเกษ เป็นการบูรณาการพัฒนาระบบเครือข่ายการเรียนรู้โดยการมีส่วนร่วมพื้นที่ที่แท้จริง โดยทางมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษเป็นตัวแทนในการร่วมสร้างแผนการปฏิบัติงานด้านการบริการวิชาการ สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐได้แก่ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัดศรีสะเกษ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ ที่เป็นหน่วยงานสนับสนุนด้านการจัดทำบัญชีครัวเรือนมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือและเสริมสร้างองค์ความรู้ให้กับชุมชนอย่างต่อเนื่อง

4. ผลการบูรณาการ การเรียนรู้ การวิจัย และ บริการวิชาการ สาขาการบัญชี พบว่ามีกระบวนการถ่ายทอดสู่การเรียนรู้ในลักษณะของการขับเคลื่อนการบูรณาการการเรียนรู้ การวิจัย และการบริการวิชาการในกระบวนการเรียนรู้ใหม่ รวมทั้งด้านการจัดการเรียนรู้ของรายวิชา ได้มีการปรับปรุงและพัฒนาเนื้อหาในการเรียนเพื่อให้มีความทันสมัย และเหมาะสมกับเหตุการณ์ เชื่อมโยงถึงการให้บริการวิชาการกับท้องถิ่นซึ่งในการปรับปรุงและพัฒนาเนื้อหานี้ สามารถเชื่อมโยงหลักทางการบัญชีและความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนเข้าไปในรายวิชาอื่นๆ ได้อีกด้วย เพื่อให้เกิดทักษะการเรียนรู้ใหม่ ซึ่งผลการดำเนินการนี้ นำไปสู่กระบวนการพัฒนาพื้นที่ โดยศักยภาพจากการเรียนการสอนเพิ่มสูงขึ้น ทำให้เกิดเครือข่ายแห่งการเรียนรู้ที่มาจากชุมชน เกิดการเรียนรู้เชิงสหวิทยาการทางพันธกิจของมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ มีการเชื่อมโยงความรู้กับการบริการวิชาการในกระบวนการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ เพื่อรองรับการเรียนรู้และพัฒนาสู่กระบวนการเรียนรู้ใหม่ เป็นการเสริมสร้างศักยภาพการจัดการเรียนการสอนผ่านชุมชน

นอกจากความสำคัญและประโยชน์ในการจัดทำบัญชีครัวเรือน ด้วยเหตุผลว่าการทำบัญชีครัวเรือนมีประโยชน์ต่อการวางแผนการเงินของครอบครัวอย่างมาก โดยการสร้างการเรียนรู้ไปสู่

การเรียนรู้และสร้างความร่วมมือตลอดจนสามารถถ่ายทอดการเรียนรู้ที่เป็นระบบ เมื่อเกิดการยอมรับดังกล่าวจึงเกิดกระบวนการร่วมมือและการมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาชุมชน

7. การอภิปรายผล

การอภิปรายผลครั้งนี้ผู้วิจัยได้อภิปรายผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาโดยใช้แนวคิดทฤษฎีและการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ตามยุทธศาสตร์ของสาขาการบัญชีในการพัฒนากระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ การให้บริการแก่สังคมและการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน อีกทั้งยังเป็นการอนุรักษ์ ส่งเสริม ทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม การวิจัย การผลิตผลงานทางวิชาการที่มีคุณภาพ และการพัฒนาระบบการบริหาร และการจัดการองค์กร ดังนั้นเพื่อการพัฒนาองค์ความรู้โดยการเชื่อมโยงความรู้กับการบริการวิชาการ ให้ขับเคลื่อนการบูรณาการการเรียนรู้ การวิจัย และบริการวิชาการ มีความสอดคล้องกันของการเรียนรู้ในด้านองค์ประกอบทางพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) เจตพิสัย (Affective Domain) และทักษะพิสัย (Psycho-motor Domain) ของแต่ละบุคคลและกลุ่ม (บังอร พุกคง, 2544 : 9) โดยการเชื่อมโยงและผสมผสานกระบวนการสอน การสร้างคุณธรรมให้สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียน ให้นำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม (วิเศษ ชินวงศ์, 2544 : 28) เพื่อรองรับการเรียนรู้และพัฒนาสู่กระบวนการเรียนรู้ใหม่ ซึ่งมีความสอดคล้องกันกับการที่บุคคลเกิดการเรียนรู้จากสื่อต่างๆ รอบตัวอย่างเป็นระบบ และมีขั้นตอนในทุกเวลาและสถานที่ บุคคลเกิดการเรียนรู้ต่างกันตามความแตกต่างและประสบการณ์ของบุคคลนั้นๆ ซึ่งจะทำให้บุคคลนั้นๆ มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น (นวลจิตต์ เขวกีรติพงศ์, 2545 : 9) ในขณะที่สุลวี วิเชียรราช (2545) ได้ศึกษาสภาพและปัญหา การสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการจัด

การเรียนการสอนลักษณะนี้นักเรียนมีโอกาสที่จะเลือกสิ่งที่จะเรียนรู้ตามความสนใจ ปัญหาที่ควรแก้ไขในการจัดการศึกษาคือ ความรู้ของครูในด้านการจัดการเรียนการสอน การอำนวยความสะดวก และแนะนำแหล่งความรู้ที่เหมาะสม การใช้สื่อ การสอนอย่างเหมาะสม ตลอดจนการจัดการเรียน การสอนเน้นประสบการณ์ให้กับนักเรียน

จากรายงานการวิจัยของวาริพิน มงคลสมัย (2552, บทคัดย่อ) เรื่อง “การจัดการความรู้ทางบัญชีตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง” พบว่า ชุมชนส่วนใหญ่ไม่ได้บันทึกบัญชีครัวเรือน เพราะขาดความเข้าใจในการทำบัญชีครัวเรือน ซึ่งประโยชน์ในการจัดทำบัญชีครัวเรือน มีประโยชน์และมีความสำคัญต่อการวางแผนการเงินของครอบครัวอย่างมาก ทั้งการสร้างการเรียนรู้นำไปสู่การสร้างกระบวนการร่วมมือ และกระบวนการมีส่วนร่วมในการสร้างและถ่ายทอดการเรียนรู้ เป็นกระบวนการเรียนรู้อย่างมีเหตุและผลรองรับ สามารถรับรู้ถึงรายได้ รายจ่ายและเงินออมในครอบครัว รู้จักลดหรือหลีกเลี่ยงรายจ่ายที่ไม่จำเป็นที่มีผลกระทบต่อการจัดทำบัญชี ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของศุภโชค แก้วทอง และสมบูรณ์ เจริญจิระตระกูล (2552, บทคัดย่อ) เรื่อง “การประเมินผลการจัดบันทึกบัญชีครัวเรือนเพื่อลดปัญหาหนี้สินของเกษตรกรในเขตตำบลยุโป อำเภอเมือง จังหวัดยะลา” พบว่า หลังการจัดบันทึกบัญชีครัวเรือนส่วนใหญ่มีรายได้เพิ่มขึ้น มีค่าใช้จ่ายลดลง มีหนี้สินลดลง และมีเงินออมเพิ่มขึ้น ผู้จัดบันทึกสามารถนำข้อมูลที่จัดบันทึกมาบริหารจัดการในการควบคุมพฤติกรรมในการใช้จ่ายของตนได้ และเมื่อเกิดการยอมรับดังกล่าวแล้วจึงได้เกิดกระบวนการร่วมมือ การมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาชุมชน โดยมีความสอดคล้องกับแนวคิดของประพันธ์พงศ์ ชินพงษ์ (2551) การมีส่วนร่วมเป็นผลมาจากการเห็นพ้องต้องกันในเรื่องของความต้องการและทิศทางการเปลี่ยนแปลง ความเห็นพ้องต้องกันนั้นจะมีมากพอจนเกิดความคิดริเริ่มโครงการเพื่อการปฏิบัติการ ซึ่งมาจากคนส่วนใหญ่ที่จะเข้าร่วมปฏิบัติการนั้น และต้อง

ตระหนักว่าการปฏิบัติการทั้งหมดโดยกลุ่ม หรือ ในนามกลุ่มหรือกระทำการผ่านองค์กร ดังนั้นองค์กร จะต้องเป็นเสมือนตัวที่ทำให้การปฏิบัติการบรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงที่ต้องการ

8. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยที่ค้นพบ ได้แก่วิถีพลังชุมชนที่เกิดขึ้นจากกระบวนการเชิงระบบจากกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการมีส่วนร่วมการดำเนินการบริการวิชาการ และกระบวนการจัดการเรียนการสอนสู่นวัตกรรมการเรียนรู้ทั้งระบบ โดยทางมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษเป็นตัวแทนในการร่วมสร้างแผนการปฏิบัติงานด้านการบริการวิชาการ สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัดศรีสะเกษ ราชการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ ที่เป็นหน่วยงานสนับสนุนด้านการจัดทำบัญชีครัวเรือน มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือและเสริมสร้างองค์ความรู้ให้กับชุมชนอย่างต่อเนื่อง

ในด้านการจัดการเรียนรู้ของรายวิชาหลักการบัญชีขั้นต้นนั้น ได้มีการปรับปรุงและพัฒนาเนื้อหาในการเรียนเพื่อให้มีความทันสมัย และเหมาะสมกับเหตุการณ์ เชื่อมโยงถึงการให้บริการวิชาการกับท้องถิ่นซึ่งในการปรับปรุงและพัฒนาเนื้อหานี้สามารถเชื่อมโยงหลักทางการบัญชีและความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนเข้าไปในรายวิชาอื่นๆ เช่น การบัญชีต้นทุน เป็นการพัฒนาและวิเคราะห์ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อนำไปใช้ในการวางแผน การควบคุมและการตัดสินใจ โดยศึกษาเกี่ยวกับการบัญชีต้นทุนรวม การบัญชีต้นทุนผันแปร การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณต้นทุน ปริมาณกำไร การวิเคราะห์ต้นทุนภาณี ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป การศึกษาในครั้งนี้มุ่งศึกษาไปที่กลุ่มตัวอย่างของเกษตรกรเท่านั้น ทำให้ได้ผลการศึกษายังไม่ครอบคลุมในหลากหลายอาชีพ ซึ่งควรมีการศึกษาให้ครอบคลุมอาชีพต่างๆ มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ประเวศ วะสี. 2550. เศรษฐกิจพอเพียง และ ประชาสังคม. กรุงเทพฯ : หมอชาวบ้าน.
- ภัทรา เรื่องสิทธิสัญญา. 2552. พฤติกรรม การบันทึกบัญชีรายได้และรายจ่ายส่วนบุคคลของนักศึกษาและบุคลากรของ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี. วารสาร วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเพชรบุรี, 1, 69-74.
- รงค์ ประพันธ์พงศ์. 2550. เศรษฐกิจพอเพียงและ ทฤษฎีใหม่. กรุงเทพฯ: เอลโล่การพิมพ์.
- วิศรา พุ่มดอกไม้. 2551. การมีส่วนร่วมของ ชุมชนในการบริหารและจัดการเรียน การสอนเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแพร่ เขต 2. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- ศุภชาติ แก้วทอง และสมบุญณี เจริญจิระตระกูล. 2552. งานวิจัยเรื่องการประเมินผล การจดบันทึกบัญชีครัวเรือนเพื่อลดปัญหาหนี้สินของเกษตรกรในเขตตำบลยุโป อำเภอเมือง จังหวัดยะลา. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สุเมธ ตันติเวชกุล. 2550. สังเคราะห์องค์ความรู้ เศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: สำนักงาน กองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- อดุลย์ วรรณคำ. 2552. การบริหารแบบมีส่วนร่วม ในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อ การเรียนรู้ของโรงเรียนภูซางวิทยาคม อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา.

อนุชา กอนพ่วง. 2553. การสังเคราะห์รูปแบบ
กระบวนการ และเทคนิควิธีในการจัด
กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์
ของประเทศไทย. กรุงเทพฯ-มหานคร: สำนัก
วิชาการและมาตรฐานการศึกษา.

อาณัฐพงษ์ ศักดิ์เจริญ. 2551. การจัดทำบัญชี
รายได้-รายจ่ายให้เกษตรกร. ธนาคารเพื่อ
การเกษตร และสหกรณ์การเกษตร สำนักงาน
จังหวัด ลพบุรี.